

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Doktorand: **Mgr. Filip Čeladník, LL.M.**

Název práce: **Rozhodčí řízení**

Obor: Občanské právo

Program: Teoretické právní vědy

Oponent: prof. JUDr. Květoslav Růžička, CSc.

Pracoviště oponenta: Právnická fakulta Univerzity Karlovy

I. Výsledky práce

Posuzovaná disertační práce o rozsahu 169 stránek má podle jejího autora pojednat o rozhodných aspektech české právní úpravy rozhodčího řízení pod úhlem pohledu vybraných západoevropských vnitrostátních a mezinárodních právních předpisů, přičemž autor usiluje o kritický náhled na rozhodčí řízení v tuzemském právním řádu. Cílem práce je také poskytnutí odpovědi na otázku, zda by české soudy měly mít pravomoc věcně přezkoumávat aplikaci práva rozhodci.

O rozhodčím řízení toho v České republice bylo publikováno mnoho, zejména Prof. Bělohlávkem či Prof. Rozehnalovou (její jakoukoli práci v textu i seznamu literatury postrádám). Předložená disertační práce se věnuje velice široké problematice, čímž pak vzniká problém, že některým otázkám se autor věnuje pouze povrchně či se jim nevěnuje vůbec.

Nepochybně jde o práci původní. Z textu disertační práce dovozují, že doktorand má o zpravované problematice dobré znalosti, že si zvolil komparatistický a hodnotící přístup (autor neuvádí žádné metody svého přístupu ke zpracování disertační práce), že prostudoval dostatečné množství zahraniční odborné literatury (české odborné literatury je však poskrovnu) a judikatury a že dokáže získané teoretické poznatky zobecnit a přijít s řadou vlastních názorů a stanovisek, mnoho názorů je však polemických a nelze s nimi souhlasit). Z textu práce dovozují, že autor získal i praktické zkušenosti z rozhodčího řízení.

Domnívám se, že předložená disertační práce je dobrým podkladem pro její ústní obhajobu. Určitě přináší nové poznatky pro rozvoj vědy občanského práva procesního.

II. Aktuálnost zpracovaného tématu

Předloženou disertační práci považuji s ohledem na zpracované téma za aktuální. V poslední době (mám na mysli loňský kalendářní rok) se opět téma rozhodčího řízení dostalo na pořad dne zájmu našich médií. Vždy to bylo spojeno s nějakým konkrétním případem, jako byl rozhodčí nálezh ve věci Škoda Transportation, a.s. a České dráhy, a.s., se kterým bylo možné se seznámit na webových stránkách Ministerstva dopravy. Každý zájemce si proto může sám udělat obraz o tom, o co v dané věci šlo a jak k celému případu přistupoval rozhodčí senát, který věc rozhodoval. Iniciativa Vraťte nám stát spolu s neziskovou organizací Veřejnost proti korupci vidí v činnosti Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky „obrovský korupční potenciál a prostor pro střet zájmů“.

Nepříznivý pohled veřejnosti i rádoby odborníků na tuzemské rozhodčí řízení vede k omezování arbitrability v českém právu, což je případ spotřebitelských sporů, ohledně nich již nelze uzavírat rozhodčí smlouvy. V této souvislosti je možno citovat názor jednoho z navrhovatelů tohoto omezení, poslance Jaroslava Kašky, že „v řetězci lichvář - rozhodce - exekutor spočívá trik predátorských praktik zneužívajících sociální tísně nebo nevědomosti a strachu dlužníků, kteří se nedovedou bránit.“ Je otázkou, zda vyloučení spotřebitelských sporů z rozhodčího řízení bylo dobrým rozhodnutím našich zákonodárců?

V poslední době jsme mohli sledovat trend zvýšeného rušení rozhodčích nálezů obecnými soudy především z důvodu nepoučení stran rozhodci ve smyslu ustanovení § 118a o.s.ř. Autor se však problematikou rušení rozhodčích nálezů vůbec nezabývá. V souvislosti s mezinárodní investiční arbitráží se autor nezabývá posledním vývojem v Evropské unii.

III. Struktura práce

Disertační práce je rozdělena do dvou částí, které jsou dále členěny na sedm kapitol. Jak je zřejmé z textu disertační práce, doktorand postupuje od zpracování historického pohledu na rozhodčí řízení přes pojmové a obecné otázky rozhodčího řízení (jako je rozhodčí smlouva určení rozhodného práva, rozhodčí proces až po rozhodnutí rozhodců) až po mezinárodní investiční rozhodčí řízení před ICSID.

Dále autor zařadil úvod, závěr, rejstříky soudních rozhodnutí a rozhodčích nálezů, právních předpisů a rozhodčích pravidel a přehled literatury.

IV. Připomínky k textu

K textu posuzované disertační práce mám však řadu připomínek:

- není správný názor autora, že Česká republika nerozlišuje mezi vnitrostátním a mezinárodním rozhodčím řízením; rozhodčí řízení máme upraveno ve dvou zákonech (str. 37);
- situace popisována na str. 39 je u nás vyřešena judikaturou;
- domnívá se autor, že rozhodci na území ČR mohou rozhodovat podle *lex mercatoria* (str. 69)?
- cizinec může rozhodovat mezinárodní spory, protože mu to umožňuje ZMPS (str. 72);
- může autor uvést nějakou právní úpravu, ve které se hovoří o „národnosti“ rozhodce (str. 79);
- poplatky za rozhodčí řízení u českých stálých rozhodčích soudů snad nelze považovat za vysoké (str. 84);
- bude-li rozhodčí řízení na území ČR probíhat podle Rozhodčích pravidel UNCITRAL, mohou rozhodci nařídit předběžné opatření ve formě mezitímního rozhodčího nálezu (str. 93);
- stačí se podívat na seznam rozhodců vedený Rozhodčím soudem HKČR a AK ČR, na kterém naprostá většina zapsaných rozhodců má právnické vzdělání (str. 112).

ZRŘ stranám umožňuje dohodnout se v rozhodčí smlouvě na přezkumu rozhodčího nálezu. Není tedy nutné zavádět do českého právního prostředí instituty anglického práva. Nejdůležitější otázkou současného tuzemského rozhodčího řízení je totiž zcela jiná otázka, a to navrácení důvěry odborné i laické veřejnosti v rozhodčí řízení

V rejstříku právních předpisů postrádám zákon o mezinárodním právu soukromém, přestože v textu je uveden (např. na str. 62), ale pod zkratkou „MPS“, která se v literatuře nepoužívá.

V rejstříku rozhodnutí postrádám jakýkoli nález Ústavního soudu a tuzemský rozhodčí nález.

V. Jazyková a grafická úroveň

Pokud jde o úpravu textu po stránce formální i jeho jazykovou a stylistickou úroveň, tak se domnívám, že nesvědčí o pečlivosti

autora při konečné korektuře textu. Činí-li mu čeština problémy, měl si text nechat někým překontrolovat. V textu jsou gramatické chyby („dvoufázový výkon“ str. 100), archaizmy („je netřeba“ str. 62), překlepy („incetivy“ str. 66), značné množství chyb v čárkách ve větách, zákon o rozhodčím řízení nemá zkratku „ZOŘ“ (str. 79), pojem „Saliniho kritéria“ se vůbec nepoužívá, ale pojem „Salini test“ (str. 135), text v některých větách je nesrozumitelný.

Grafická úroveň disertační práce odpovídá stanoveným požadavkům.

VI. Otázky k obhajobě

Doktorandovi pokládám k zamyšlení dvě otázky:

1) Lze zrušit v ČR rozhodčí nález rozsudkem pro uznání?

2) Jak by doktorand vrátil tuzemské veřejnosti (ale i advokátům) důvěru v tuzemské rozhodčí řízení?

VII. Závěr

Podle názoru oponenta i přes uvedené připomínky doktorand ve své disertační práci **prokázal** schopnost samostatné tvůrčí práce v daném oboru

Disertační práce **splňuje** požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru, a proto předloženou **disertační práci „Rozhodčí řízení“ doporučuji k obhajobě před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací a po úspěšné obhajobě udělení titulu Ph.D.**

V Praze dne 9. září 2017

Prof. JUDr. Květoslav Růžička, CSc.
oponent